

Υποενότητα 5.2: Σχεδιασμός και διαχείριση

Μαθησιακοί στόχοι

- Καθορισμός μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων στόχων.
- Καθορισμός προτεραιοτήτων και σχεδίων δράσης.
- Προσαρμογή σε απρόβλεπτες αλλαγές.

Ορισμός

Στον τομέα των βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών, ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και η διαχείριση αποτελούν απαραίτητους ακρογωνιαίους λίθους για την υλοποίηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει μια σειρά στρατηγικών βημάτων με στόχο την έναρξη διαδικασιών που όχι μόνο δημιουργούν αξία αλλά και συμβάλλουν σε ένα πιο βιώσιμο και περιβαλλοντικά υπεύθυνο μέλλον.

Κατευθυντήριες γραμμές της EntreComp

Η EntreComp δίνει την ακόλουθη υπόδειξη:

"Ιεράρχηση, οργάνωση και παρακολούθηση".

Πώς;

Μια από τις θεμελιώδεις πτυχές του σχεδιασμού και της διαχείρισης είναι η θέσπιση σαφών και σαφώς καθορισμένων στόχων. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να καλύπτουν διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες, περιλαμβάνοντας μακροπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους. Όταν εφαρμόζονται στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να συνδέονται άρρηκτα με τις αρχές της αειφορίας. Αυτό περιλαμβάνει στόχους όπως η επίτευξη στόχων μηδενικών αποβλήτων, η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και η ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης πόρων. Αυτοί οι στόχοι χρησιμεύουν ως κατευθυντήρια αστέρια, κατευθύνοντας τις οργανωτικές προσπάθειες προς τον γενικότερο στόχο της κυκλικότητας.

Ο καθορισμός προτεραιοτήτων και σχεδίων δράσης είναι μια άλλη καίρια πτυχή αυτής της διαδικασίας. Συνεπάγεται τη σχολαστική εξέταση των στρατηγικών της κυκλικής οικονομίας και τη διαμόρφωση συγκεκριμένων βημάτων για την ιεράρχηση και την εφαρμογή τους. Οι στρατηγικές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν την αποδοτική ως προς τους πόρους κατασκευή, τη δημιουργία αλυσίδων εφοδιασμού κλειστού κύκλου ή την ενσωμάτωση αρχών βιώσιμου σχεδιασμού προϊόντων. Οι προτεραιότητες αυτές χρησιμεύουν ως οδικός χάρτης, ορίζοντας την πορεία δράσης που πρέπει να ακολουθηθεί σε ευθυγράμμιση με τους στόχους της κυκλικής οικονομίας.

Ωστόσο, το τοπίο της βιωσιμότητας εξελίσσεται συνεχώς και χαρακτηρίζεται από απρόβλεπτες αλλαγές. Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και η διαχείριση πρέπει να είναι προσαρμοστικές και να ανταποκρίνονται σε αυτές τις αλλαγές. Αυτό περιλαμβάνει την παρακολούθηση των νέων τεχνολογιών που ενισχύουν τη βιωσιμότητα, την προσαρμογή στις κανονιστικές αλλαγές που επηρεάζουν τις περιβαλλοντικές πρακτικές και την ευθυγράμμιση με τις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών που ευνοούν όλο και περισσότερο τα βιώσιμα προϊόντα. Η προσαρμοστικότητα είναι ο θεμέλιος λίθος που εξασφαλίζει ότι ένας οργανισμός παραμένει ανθεκτικός και σχετικός στο δυναμικό πλαίσιο των βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών.

Για τη διευκόλυνση αυτής της διαδικασίας, εργαλεία όπως η αξιολόγηση του κύκλου ζωής (AKZ) είναι ανεκτίμητα. Η AKZ βοηθά στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, αξιολογώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων ή των διαδικασιών σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους. Χρησιμεύει ως πυξίδα για τον καθορισμό ουσιαστικών και βασισμένων σε δεδομένα στόχων βιωσιμότητας.

Επιπλέον, είναι επιτακτική ανάγκη να προβαίνετε σε τακτικές αναθεωρήσεις και προσαρμογές των επιχειρηματικών σχεδίων. Αυτή η συνεχής αξιολόγηση διασφαλίζει ότι οι στρατηγικές ενός οργανισμού παραμένουν ευθυγραμμισμένες με τις τελευταίες εξελίξεις στις πρακτικές βιωσιμότητας. Η βιωσιμότητα είναι ένα συνεχές ταξίδι και οι οργανισμοί πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να περιστρέφονται και να προσαρμόζουν τα σχέδιά τους καθώς προκύπτουν νέες γνώσεις και τεχνολογίες.

Επάρκεια βήμα προς βήμα

- Καθορισμός στόχων: όπως οι στόχοι μηδενικών αποβλήτων ή τα ορόσημα για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα.
- Καθορισμός προτεραιοτήτων και σχεδίων δράσης: Σχεδιάστε δράσεις που δίνουν προτεραιότητα σε στρατηγικές κυκλικής οικονομίας, όπως η αποδοτική ως προς τους πόρους μεταποίηση ή οι αλυσίδες εφοδιασμού κλειστού κύκλου.
- Προσαρμογή σε απρόβλεπτες αλλαγές: Να είστε έτοιμοι να προσαρμοστείτε σε νέες τεχνολογίες, κανονιστικές αλλαγές ή αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών προς τα βιώσιμα προϊόντα.
- Συμβουλές: Χρησιμοποιήστε εργαλεία όπως η αξιολόγηση του κύκλου ζωής (AKZ) για την ενημέρωση σχετικά με τον καθορισμό των στόχων. Να επανεξετάζετε και να προσαρμόζετε τακτικά τα επιχειρηματικά σχέδια ώστε να ευθυγραμμίζονται με τις τελευταίες πρακτικές βιωσιμότητας.

Μεθοδολογίες και εργαλεία

Οι μεθοδολογίες για τον σχεδιασμό και τη διαχείριση στην κυκλική οικονομία είναι:

1. Καθορισμός στόχων

Στόχος: Καθορισμός σαφών, μετρήσιμων και εφικτών στόχων που ευθυγραμμίζονται με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, όπως η επίτευξη μηδενικών αποβλήτων ή η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα κατά ένα συγκεκριμένο ποσοστό.

2. Καθορισμός προτεραιοτήτων και σχεδίων δράσης

Στόχος: Ανάπτυξη λεπτομερών σχεδίων δράσης που δίνουν προτεραιότητα στις στρατηγικές κυκλικής οικονομίας, εστιάζοντας σε τομείς όπως οι αποδοτικές ως προς τους πόρους διαδικασίες παραγωγής και η δημιουργία κλειστών αλυσίδων εφοδιασμού.

3. Προσαρμογή σε απρόβλεπτες αλλαγές

Στόχος: Καθιέρωση μιας ευέλικτης προσέγγισης που επιτρέπει τη γρήγορη προσαρμογή σε νέες τεχνολογίες, κανονιστικές αλλαγές ή αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών.

Εργαλεία σχεδιασμού και διαχείρισης

1. Εργαλεία Αξιολόγησης Κύκλου Ζωής (ΑΚΖ).
2. Εργαλεία διαχείρισης έργων.

Εφαρμογή κυκλικής οικονομίας

Για να ξεκινήσετε τη διαδικασία που δημιουργεί αξία, ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

1. Καθορισμός στόχων

Στόχος: Ορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και χρονικά περιορισμένων στόχων βιωσιμότητας που αντικατοπτρίζουν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, όπως η επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποσοστού ανακυκλωμένου περιεχομένου στα προϊόντα, η μείωση των συνολικών αποβλήτων κατά ένα συγκεκριμένο ποσό ή η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των δραστηριοτήτων.

2. Σχεδιασμός και οργάνωση

Στόχος: Ανάπτυξη λεπτομερούς σχεδίου που περιγράφει τα βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής πόρων, των χρονοδιαγραμμάτων και των αρμοδιοτήτων.

3. Ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρηματικών σχεδίων

Στόχος: Δημιουργία επιχειρηματικών σχεδίων που είναι οικονομικά βιώσιμα και περιβαλλοντικά βιώσιμα, διασφαλίζοντας ότι οι αρχές της κυκλικής οικονομίας ενσωματώνονται στη βασική επιχειρηματική στρατηγική.

4. Καθορισμός προτεραιοτήτων

Στόχος: Προσδιορισμός των δράσεων ή έργων που θα πρέπει να ιεραρχηθούν κατά προτεραιότητα για την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις και τις απαιτήσεις σε πόρους.

5. Παρακολούθηση της προόδου

Στόχος: Τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας, με τη χρήση προκαθορισμένων βασικών δεικτών επιδόσεων (KPIs) σχετικών με τους στόχους της κυκλικής οικονομίας.

6. Να είστε ευέλικτοι και να προσαρμόζεστε στις αλλαγές

Στόχος: Διατήρηση της ευελιξίας για την προσαρμογή των στρατηγικών και των σχεδίων ως απάντηση στις νέες τεχνολογίες, τις τάσεις της αγοράς, τις κανονιστικές αλλαγές και άλλους εξωτερικούς παράγοντες.

Πρακτική δραστηριότητα: Κυκλική Οικονομία: Άσκηση καθορισμού στόχων

Στόχος: Στόχος της δραστηριότητας αυτής είναι η ενίσχυση των ατομικών δεξιοτήτων σχεδιασμού και διαχείρισης μέσω της διαδικασίας καθορισμού προσωπικών στόχων βιωσιμότητας που ευθυγραμμίζονται με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Ενθαρρύνει τον προβληματισμό σχετικά με το πώς μπορεί κανείς να συμβάλει σε έναν πιο βιώσιμο κόσμο μέσω του προσεκτικού σχεδιασμού και του καθορισμού στόχων.

Υλικά:

- Στυλό και χαρτί ή ψηφιακή συσκευή για σημειώσεις.
- Πρόσβαση σε τυχόν προσωπικούς ή επαγγελματικούς στόχους που έχετε θέσει προηγουμένως (προαιρετικά).

Χρόνος: 20 λεπτά.

Μεθοδολογία:

1. Αναστοχασμός σχετικά με τις τρέχουσες πρακτικές (5 λεπτά): Σκεφτείτε για λίγο τις τρέχουσες καθημερινές συνήθειες ή επαγγελματικές πρακτικές σας που σχετίζονται με την κατανάλωση, τα απόβλητα και την αειφορία. Σημειώστε τυχόν τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να γίνουν βελτιώσεις ώστε να ευθυγραμμιστούν στενότερα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, όπως η μείωση των αποβλήτων, η αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων ή η προώθηση της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης.

2. Εκμάθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας (3 λεπτά): Σύντομη ανασκόπηση των βασικών αρχών της κυκλικής οικονομίας, εάν χρειάζεται. Επικεντρωθείτε στο σχεδιασμό της απομάκρυνσης των αποβλήτων και της ρύπανσης, στη διατήρηση των προϊόντων και των υλικών σε χρήση και στην αναγέννηση των φυσικών συστημάτων. Έχετε κατά νου αυτές τις αρχές καθώς προχωράτε με την άσκηση.

3. Καθορισμός στόχων (7 λεπτά) Με βάση τον προβληματισμό σας, θέστε έναν ή δύο προσωπικούς ή επαγγελματικούς στόχους βιωσιμότητας που ενσωματώνουν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Βεβαιωθείτε ότι οι στόχοι σας είναι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, σχετικοί και χρονικά δεσμευμένοι (SMART). Για παράδειγμα, ένας στόχος θα μπορούσε να είναι η μείωση της προσωπικής χρήσης πλαστικού κατά 50% εντός έξι μηνών με τη μετάβαση σε επαναχρησιμοποιούμενα δοχεία και την αποφυγή πλαστικών μίας χρήσης.

4. Σύνταξη σχεδίου δράσης (4 λεπτά): Συντάξτε ένα σύντομο σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων που έχετε θέσει. Περιλάβετε συγκεκριμένα βήματα που θα κάνετε, πόρους που μπορεί να χρειαστείτε και πώς θα παρακολουθείτε την πρόοδό σας. Εξετάστε τις πιθανές προκλήσεις και σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να τις ξεπεράσετε.

5. Αναστοχασμός και δέσμευση (1 λεπτό): Σκεφτείτε τη σημασία των ατομικών δράσεων για τη συμβολή στους ευρύτερους στόχους της αειφορίας και της κυκλικής οικονομίας. Δεσμευτείτε ότι θα επανεξετάζετε και θα προσαρμόζετε τακτικά τους στόχους και το σχέδιο δράσης σας, ώστε να προσαρμόζεστε σε νέες γνώσεις ή αλλαγές στις συνθήκες.

Τροφή για σκέψη:

Αναλογιστείτε πώς ο καθορισμός προσωπικών ή επαγγελματικών στόχων βιωσιμότητας μπορεί να επηρεάσει ευρύτερα περιβαλλοντικά αποτελέσματα. Εξετάστε την πολλαπλή επίδραση που μπορούν να έχουν οι ατομικές ενέργειες στην προώθηση μιας κυκλικής οικονομίας. Σκεφτείτε πώς οι δεξιότητες και η νοοτροπία που αναπτύχθηκαν μέσω αυτής της άσκησης μπορούν να εφαρμοστούν σε μεγαλύτερα έργα ή πρωτοβουλίες στην κοινότητα ή τον οργανισμό σας. Πώς μπορούν οι δεξιότητες σχεδιασμού και διαχείρισης να συμβάλουν στη συστημική αλλαγή προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας;

Προτάσεις μαθησιακού υλικού

Circular Economy by Helen Kopnina (Editor); Kim Poldner (Editor) ISBN: 9780367816650 Publication Date: 2021

Cover Art Circular Economy by Karen Delchet-Cochet (Editor) ISBN: 9781786305732 Publication Date: 2020